

Cập nhật tin tức và đánh giá mới nhất của học giả quốc tế về tình hình Biển Đông ngày 19/8.

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 19/08/2020)

Tình hình nội bộ

Tàu khu trục mang tên lãa đản đàng USS Mustin (DDG-89) – thuộc nhóm tác chiến tàu sân bay Ronald Reagan, ngày 18/8 đã đi qua eo biển Đài Loan sau khi tiến hành tập trận với Lực lượng Phòng vệ Biển của Nhật Bản. Hành động này được tiến hành theo thông lệ và nhằm thể hiện cam kết của Mỹ đối với khu vực Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương tự do, rộng mở.

Tổng thống Trump ngày 18/8 tại số ki-ốt ở thành phố Yuma, bang Arizona, cho biết ông đã hủy đàm phán hoàn tất thỏa thuận thương mại giai đoạn 1 với Trung Quốc. Trước đó, hai nước đã ki-ốt số tiến hành đàm phán vào ngày 22/8.

Lực lượng Phòng vệ trên không Nhật Bản (ASDF) ngày 18/8 đã phối hợp với các lực lượng không quân, hải quân và thủy quân lục chiến Mỹ tiến hành tập trận quy mô lớn trên Biển Hoa Đông. Cuộc tập trận có sự tham gia của 39 máy bay các loại (máy bay chiến đấu F-15, máy bay chiến đấu thế hệ mới như F-35B, máy bay ném bom chiến lược B-1, máy bay cảnh báo sớm trên không - AWACS). Bộ Quốc phòng Nhật Bản cho biết mục đích của các cuộc tập trận này không nhằm đối đầu với bất kỳ nước nào.

Hội viên Ngoại giao cùng Phái đoàn Liên minh Châu Âu (EU) tại Hà Nội và Quỹ Konrad Adenauer Stiftung (KAS) ngày 19/8 đã tổ chức hội thảo (kết hợp hình thức trực tiếp và trực tuyến) với chủ đề “Phát triển bền vững: Chia sẻ quan điểm của Việt Nam và EU” để trao đổi quan điểm và thúc đẩy tiến bộ kinh tế bền vững và thúc đẩy hợp tác giữa Việt Nam và EU. Hội thảo hợp tác quốc tế và bền vững là một ưu tiên hàng đầu của Việt Nam, phù hợp với nội dung của Nghị quyết 36/NQ-TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng và Nghị quyết 26/NQ-CP của Chính phủ về phát triển bền vững kinh tế bền vững. Đây cũng là một lĩnh vực ưu tiên trong tài liệu Hành động của EU và Hợp tác An ninh với Châu Á, trong đó có Việt Nam. Khoảng 150 đại biểu đã tham dự số ki-ốt, trong đó có hơn 20 chuyên gia, hội viên EU và các nước thành viên, 20 đại diện đến từ 14 cơ quan đại diện nước ngoài tại Việt Nam, gần 100 chuyên gia, đại biểu Việt Nam cùng nhiều phóng viên đến từ hơn 30 hãng thông tấn, truyền hình trong và ngoài nước.

Bộ Ngoại giao Việt Nam ngày 19/8 tổ chức Hội thảo quốc tế “Việt Nam - ASEAN: 25 năm qua và chặng đường phía trước.” Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Bộ

Ngoại giao Phạm Bình Minh khẳng định trong 25 năm tham gia ASEAN, Việt Nam đã chung kiến những biến chuyển quan trọng của Hiệp hội từ một khối đầu tiên tiên, từng bước lớn mạnh, trở thành tổ chức hợp tác khu vực thành công nhất, hợp nhân của đối thoại và hợp tác vì hòa bình, ổn định và thịnh vượng ở khu vực, là đối tác quan trọng của nhiều cường quốc và trung tâm chính trị - kinh tế trên thế giới. Thủ tướng Ngoại giao Nguyễn Quốc Dũng cũng cho rằng Hội thảo đã ghi nhận những định hướng lớn cho ASEAN và cho Việt Nam trong những định hướng tiếp theo hướng tới một Cộng đồng gắn kết, thích ứng, liên kết chặt chẽ, lấy người dân làm trung tâm, vì hòa bình, ổn định, phồn vinh cho Đông Nam Á nói riêng, đóng vai trò trung tâm trong khu vực và Đàng - Thái Bình Dương rộng lớn.

[Bản Ngoại giao Mới ra Tuyên bố ngày 19/8](#) cho biết ba thỏa thuận bổ sung với Hồng Kông gồm "bàn giao tài sản đảo đầu, chuyển giao người bị kết án và miễn thuế đối ứng đối với thu nhập có được từ hoạt động quốc tế của các tàu". Người Phát ngôn Bản Ngoại giao Mới Morgan Ortagus nói "những bước đi này nhằm minh mại quan ngại sâu sắc của chúng tôi liên quan đến việc Bắc Kinh quyết định ban hành luật an ninh quốc gia" bị Mỹ cho là tác động tới các quyền tự do của người Hồng Kông".

[Vnexpress ngày 19/8](#) đưa tin tàu ngầm Type-093 tiến vào hầm ngầm ở cửa biển Du Lâm, trong khi cứu tàu ngầm đó hoàn toàn trống rỗng. Anh vệ tinh cho thấy khu vực neo đậu tàu ngầm tại cửa biển quân Du Lâm trên đảo Hải Nam, nơi đóng quân của hầm đội tàu ngầm chiến lược mang tên lửa đạn đạo của Trung Quốc. Các cứu tàu lặn thiên hoàn toàn trống rỗng, trong khi một tàu ngầm Type-093 tiến vào cửa hầm ngầm cách đó không xa với sự hỗ trợ của hai tàu kéo. Chuyên gia quân sự Tyler Rogoway cho biết "không một tàu ngầm nào khác neo đậu ở cửa biển. Đây là dấu hiệu kỳ lạ hiếm gặp trong suốt nhiệm vụ tìm theo dõi cửa biển Du Lâm (Hiện chưa rõ là chúng đang tuần tra ngoài khơi hay cũng được đưa vào lòng núi)".

[Nhân dân Nhật báo Trung Quốc ngày 19/8](#) cho biết tàu sân bay Mỹ tiếp tục tiến vào Bình Đông diễn tập, hành động quân sự này gia tăng nguy cơ va chạm. Trung Quốc luôn phản đối các cuộc tập trận này của quân đội Mỹ, các hoạt động thường xuyên của tàu chiến và máy bay Mỹ ở Bình Đông, cho rằng điều này làm gia tăng căng thẳng và không có lợi cho ổn định khu vực. Cũng đề cập các hành động quân sự của Mỹ đã tăng lên và rui ro cũng tăng vì bên cạnh các hoạt động hải quân, các hoạt động không quân của quân đội Mỹ gần đây đã trở nên thường xuyên hơn với cường độ và mức độ thường xuyên gia tăng hơn và tiến sự hoạt động của máy bay trinh thám nhiều hơn so với máy bay ném bom.

Góc nhìn quốc tế

+Trung Quốc

TS. Mark J. Valencia, Viện Nghiên cứu quốc gia Trung Quốc về Biển Đông, ngày 18/8 trên Lawfareblog, cho rằng thành công của vịnh kiện (nếu có) mà Việt Nam đã trình lên cơ chế giải quyết tranh chấp của UNCLOS về tranh chấp Biển Đông với Trung Quốc phụ thuộc vào vấn đề Việt Nam đã trình - nếu giải quyết trong các tuyên bố và hành động của Trung Quốc gần bãi Tể Chính thì luật quốc tế có lợi cho Việt Nam. Tuy nhiên, Việt Nam vẫn gặp những cản trở về mặt pháp lý và chính trị. Về pháp lý: (i) mức độ và hiệu lực các yêu sách của Việt Nam về EEZ và thềm lục địa có thể bị xem xét do đồng ý của số của Việt Nam, (ii) quy chế pháp lý của các thềm thềm ở Trường Sa (theo kết luận Tòa Trọng tài năm 2016) không áp dụng cho Hoàng Sa, do đó, yêu sách của Trung Quốc đối với phần EEZ và thềm lục địa của Việt Nam dựa trên EEZ và thềm lục địa của Hoàng Sa có thể làm phức tạp thêm thềm quy định của Tòa, (iii) Trung Quốc có thể lập luận: cho tới khi có phán quyết hoặc đồng ý biên giới thì không bên nào được khai thác tài phần EEZ và thềm lục địa của Việt Nam mà Trung Quốc cũng yêu sách, (iv) vấn đề thềm quy định của Tòa do tuyên bố song phương nói rằng tranh chấp biên giới hai nước sẽ được giải quyết thông qua đàm phán – trong trường hợp tuyên bố này được coi là điều kiện quốc tế. Về chính trị: (i) Trung Quốc có thể không tham gia vào vịnh kiện và áp dụng chính sách “cây gậy và cà rốt” (với nhiều biện pháp trừng phạt) cho đến khi đạt được kết quả thuận lợi; và (ii) Việt Nam khó có thể trông chờ vào sự ủng hộ quốc tế, bao gồm Mỹ, để chống lại Trung Quốc. Việt Nam nên cân nhắc kỹ lưỡng những mặt trái nếu mở hiềm kiện Trung Quốc.

+ Đông Nam Á:

Học giả Kathrin Hille và John Reed ngày 17/8 nhận định sự do dự của Philippines làm suy yếu sự cạnh tranh và lập trường của Mỹ đối với Trung Quốc. Mỹ lo ngại Trung Quốc khi tập trận hải quân RIMPAC 2020, bác bỏ yêu sách của Trung Quốc ở Biển Đông, tập trung lập về Biển Đông, và thúc đẩy các cuộc tuần tra tập do hàng hải để cạnh tranh với Trung Quốc. Tuy nhiên Philippines, đối tác trung tâm trong chiến lược cạnh tranh với Trung Quốc, lại là một điểm yếu vì quan hệ và chính sách Philippines với Trung Quốc.

[Húc gi Suresh Somu ngày 19/8](#) nhận định trong bài cñnh Trung Quốc gia tăng hoạt động gây bất ổn nhòm thc hiñn tham vñng thñng trñ Bỉn Đông, quan hñ Mñ - Trung xuñng thñp và Mñ cñ lñi kéo các nñcc Đông Nam Á làm cho tình hình ngày càng trñm trñng. Trung Quốc thc hiñn chiñn lñcc ðñi thoñi song phñng vñi các nñcc Đông Nam Á ðñ loñi bñ can thiñp và ðñnh hñng tñ bên thñ ba (Mñ, Nhñt hoñc Úc). Trong khi ðó, TS. Ian Bremmer cho biñt “Mñ giñm bñt chi tiñu cho ðñng minh và tách khñi thñng mñi là có lñi cho Trung Quốc vì ðã giúp ngñn cñn mñt trñn thñng nhñt và khiñn các cñng quñc nhñ hñn khó có thñ ðña vào Mñ”. Các nñcc ASEAN ðang ðñi mñt vñi thñ lñng nan khi vña phñi tìm cách ðñy lñi Trung Quốc ð Bỉn Đông ðñ bño vñ chñ quyñn, vña phñi duy trì quan hñ vñi Trung Quốc vì lñi ích kinh tñ.

+ Châu Âu – Mñ

[Sean Quirk trên trang Lawfare blog ngày 17/8](#) cho rñng: Viñc khñng ðñnh Trung Quốc không thñ yêu sách lãnh thñ ðñi vñi á Vành Khñn là mñt bñcc tiñn ðáng kñ trong lñp luñn cña Mñ. Lñp trñng mñi cña Mñ cñng vñt ra ngoài kñt luñn cña phán quyñt Bỉn Đông nñm 2016. Tuyên bñ cña Ông Pompeo cñng bác bñ “bñt kñ yêu sách biñn nào cña CHND Trung Hoa” vñt ra ngoài vùng lãnh hñi 12 hñi lý cña các cñu trúc Trñng Sa. Tuyên bñ xác ðñnh các vùng biñn xung quanh Bãi Tñ Chính là thuñc Viñt Nam, Bãi cñn Luconia do Malaysia quñn lý. Thêm vào ðó, Ông Pompeo nói rñng bñt kñ “hành ðñng nào cña CHND Trung Hoa nhòm quñy rñi viñc ðánh bñt cá hoñc phát triñn hydrocacbon cña các quñc gia khác ð nhñng vùng biñn này” là bñt hñp pháp.

[Tñ The Conversation ngày 18/9](#) cho biñt hiñn Mñ có lñp trñng cñng rñn ðñi vñi Trung Quốc (tàu sân bay Mñ hiñn ðñn và tñp trñn ð Bỉn Đông, bác bñ yêu sách cña Trung Quốc ð Bỉn Đông, không còn giñ lñp trñng trung lñp trong suñt 25 nñm cña Mñ vñ mñt sñ tranh chñp ð Bỉn Đông); tuy nhiên, Mñ gñp khó khñn xây ðñng liên minh chñng Trung Quốc. Trong bñi cñnh Chính quyñn Trump xñ lý Covid 19 không hiñu quñ, ðñ có thñ tái cñ Ông Trump tìm cách xây ðñng liên minh gia tñng chñng Trung Quốc và thay ðñi quan hñ Mñ - Trung tñi mñc không thñ vñn hñi. Dù vñy, các nñcc Đông Nam Á không mñn mà hñp tác vñi Mñ ngñn sñ bñnh trñng cña Trung Quốc. Thñm chí các tuyên bñ chñng Trung Quốc không khiñn các ðñng minh khu vñc tham gia vñi Mñ mà lñi nêu bñt chính sách “nñcc Mñ trên hñt”. Hành ðñng cña Mñ chñ làm hoạt ðñng liên hñp ðñi phó vñi Trung Quốc ð Bỉn Đông khó khñn hñn.

[Húc gi Hamzah Taoqeer trên tñ Modern Diplomacy ngày 19/8](#) nhận ðñnh

các quy tắc và nền tảng của luật quốc tế đang bị Trung Quốc thách thức (Trung Quốc tìm cách lách luật quốc tế). Những hành động của Trung Quốc ở Biên Phòng (xây dựng cơ sở quân sự ở các thềm thềm tranh chấp, thực hiện hoạt động thám dò ở vùng biên giới khác) làm suy yếu và thay đổi trật tự thế giới và quy định quốc tế (các nước Phương Tây xây dựng để điều chỉnh hành vi các nước). Trung Quốc duy trì hiện diện ở Biên Phòng nhằm để hành động phản kháng và sự gia tăng hiện diện của Mỹ. Do đó, Mỹ đang dùng nhiều biện pháp để đối phó với Trung Quốc trong khi Trung Quốc tìm cách tránh đối đầu trực diện với Mỹ và vẫn thao túng hệ thống quốc tế để hưởng lợi.

Bản PDF [#160; tại đây](#)

—

@Viện Biên Phòng - Học viện Ngoại giao

"*Bản tin ngày Nghiên cứu Biên Phòng*" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tăng hợp thông tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biên Phòng. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như những dòng kèm theo đến các tin gốc.

Mọi đóng góp ý xin gửi vào email: scsi@dav.edu.vn